

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhatszötöt egy soros hirdetésre 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitlér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen. Pó-utca 59. szám. Kösch Árpád könyvnyomató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Rákóczi ünneplése és a Széchenyi-kör.

Mikor ezt a címet ideírom cikkem fölé: lelkiszemeim előtt önkéntelenül egy elragadó, egy lelkesítő kép jelen meg. Az, a melyet el nem feledhet soha senki, a ki ezt látni szerencsés lehetett.

1881. tavaszán volt. Színházunk feledhetetlen, nagyszerű megnyitási ünnepén. *Váradai Antal*nak, kiváló tiszteleti-tagunknak, pályanyertes drámai prólogját adták. A prólogban a *Költő*, — ugyanaz a férfiú, a ki Széchenyi-körünk oltárát először gyújtotta lángolásra, a ki a megnyitó-előadás rendezésének minden terhét, gondját és izalmát is magára vállalta s a ki azóta Széchenyi-körünknek védnöke lett, — lelkes szavakkal mondotta el Eperjes város történetét s ennek minden fontosabb eseménye egy-egy művészen rendezett előképben jelent meg a közönség előtt.

És egyszerre, a Rákóczi-induló halk, majd kitörő zenéje mellett, így szólott a *Költő*:

Ó hallod!, hallod ezt a dalt! Ó népem!
Van-e szívedben egy ér, egy ideg,
Mely e hangokra ne rendülne meg?
E dal — a lelkesülés himnusa,
E dal a harc, e dal a győzelem —
A diadalmak büszke éneke,
A melyre tüzből áll a honfiszív,
A melyre könyben úszik honfiszem,
S kard zördülése, dob pergése közt
Csatára kél honáért, a mi él!
Ó városom: te hallád e dant
És fegyverök falad közt zörgeték!
A hős Rákóczi indulója ez!...

S a fellebbent háttér-függöny mögül egy tündéri kép varázsolódott elénk! II-ik Rákóczi Ferencz állott ott közepén, a vármegyei levéltárban őrizett drága ereklyével, a kibontott Rákóczi-zászlóval. A térdelő had eleje borult.

Ruháját csókolta, süvegeit lengette feléje. Mások tündöklő kardjaikat villogtatták, harci elszántsággal indulván a csapatát ütközetbe vezető, bálványozott fejedelem után. Ágyúk, harsonák kísérték a tündéri képet, a mely alatt kitörő zajjal zengett a Rákóczi-induló!

A közönség, mint egy varázsütésre, egyszerre felemelkedett helyéből. Kendőjét, kalapját lobogtatta mindenki a kép felé. Zúgó áradatként zendült meg az ajkakon a lelkesedés kiáltása s alig volt hatalom, a mely birni tudott volna vele. Újra és újra csak azt a képet kívánták látni! Újra és újra csak azokat a lelkesítő igéket óhajtották hallani! S a szemeket előntötte a megindultság könnyűje! A szíveket előntötte a lelkesedés láza! S száz és száz szív dobogása olvadt együvé a hazának szent szeretetében s történelmünk e nagy alakjának kegyeleles, rajongó imádatában!

És az a Kör, a mely meglakulása után a harmadik esztendőben, — tehát valósággal gyermekkorában, — így tudta ünnepelni Rákóczit: az ne lenne ottan az ünneplők között, mostan is, a mikor már férfivá növekedett s a mikor már sikerek borostyánja oly gazdagon fűződik homloka köré? Óh nem! Ez nem lehet!

Ott kell lennie! A legelső között kell ott lennie mostan is! Egy dobbanásban kell összeolvasztania mostan is minden igaz honfi-szívet! Hiszen e Körnek tagjai a magyar nemzeti közművelődésnek szent oltára köré sorakoztak itt. Ezen az oltáron pedig kell, hogy kiolthatatlan, tiszta láng lobogjon minden törekvésnek a dicsősítésére, a mely a multban és jelenben

a Hazát, a Nemzetet nagygyá, szabaddá, virágzóvá tenni igyekezett és igyekezik!

Dicső multunk nagy alakjai között egyike a legnagyobbaknak: Rákóczi!

Az az érzés, az a gondolat, az a lelkesedés, az a tennivágyás, a melynek célja «a hazámdenekelőtt», mind-mind belefért az ő nagy szívébe! Abba a szívébe, a melynek még szétomlott porai is, ott a messze tenger zajongó hullámos partján, bizonynyal e Haza boldogságának óhaját érzik, s a melyre még halóporában is ezer áldásért imádkozik szakadatlanul minden igaz magyar!

Óh ünnepljük is Öt, ünnepljük dicső emlékezetét, az Éghez emelkedő tiszta kebellet! Ünnepljük azt az eszmévé, sőt több: egy tiszta *eszménynyvé* finomult szent nevet, lelkünk minden odaadásával, szívünk minden szeretetével és példaadásán buzdulni tudó szent akarással!

És ne idegenkedjék ettől a lelkes ünneplőtől senki. Hiszen, a mint ezer okunk van rá, hogy ezt az ünnepet megtartsuk, úgy nincsen egyetlenegy igaz ok sem olyan, a mely attól bennünket visszatartatna, vagy az iránt való lelkesedésünket csökkenthetné!

Sárosvármegye Rákóczi-ünnepet rendező bizottsága kérte fel az *Eperjesi Széchenyi-kört* arra, hogy ezt a Rákóczi-esztendőt szentelje a dicső fejedelem emlékezetének. A Széchenyi-kör, mely már előbb is — egy kitűzött nagy ünnepeinek elhalasztásával — igaz lelkesedéssel kimondotta az ünneplést, csak nagy örömmel fogadta a megtisztelő felkérést s minden igyekezetével meg kíván tenni mindent arra,

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Vitézi ének Rákóczi Ferenczről.*

Ira: Szávay Gyula.

A hatalom, melynek hadiruháján
Hóhérvölgyből volt a paszománt:
Kívart hasadból büntetés gyanánt...

A törvény, melybe jóllakott Fűdások
Rótták be a vett parancsolatot:
Kifosztott és kitagadott.

A nép, a melynek annyi vére elfolyt:
Fejét lehajtva búsan hallgatott,
A vércseppekre könnyet hullatott.

Hogy dal se búgjon, sírogatva rólad:
Halomra hordták, összetörték
És megégették a tárogatókat...

S áthághatatlan havasok felett,
Hol erdőbontó jaggató szelek
Tépték a bérczek élő üstökét:
Fonal húzódtott, szaggatott, sőtét;
Ott bujdoskoltak ismeretlen vesztébe,
Tükkölt könnyek közt, hátra-hátra nézve,
Mint sebzott szárnyú, sántító sasok,
A vándorbotos kurucz harcosok...

Zöld erdő elmaradt,
S nehéz léptük alatt
Csikorgott, sirt a hó, —
Károgó madarak,
Üvöltő dűvadak
Szava volt nekik a
Hazai búcsúzó...

Idehaza csend lett, irtózatos egy csend,
Ember meg nem moccsant, levél meg nem reszelt,
Kavatalos ház volt egyvögben az ország,
Halottak sirattak könnyben azó orcák,
Csak egymásra nésték és szót se cseréltek,
Hanem azért éppen eleget beszéltek.

És az a százeszer jó magyar levente,
Ki a harc siralját már sírban pihente,
Ki hona szent földjét, melybe visszatért,
Fehér csontkarokkal szorította szívére,
Kiknek rohamára egykor ég-föld rengett,
Ők se zavarták meg a halotti csendet...

Sűrű sóhajtaból — ha már felgyülemlék —
Azért ki-kimagaszt egy-két tilos emlék,
Sebhelyes öregek lassúdan regélve,
A fejedelemnek sort hozták nevére,
Regélték hadait, szelvéssz lovasait,
Karmassinos, piros karabélyosait,
Vitézlő Bercsényit, hogy mint veszerkedett,
Ocskay hogy vágta a vasas-németet,
Vak Botyán a császárt mikor majd elfogta,
Népet sarabolta, mind ledarabolta. —
Vitéz Bezerédit, sok nagy neves mással,
Bajjívó tusáját a rács óriással,
És aztán azt, hogy fakó lóva hátán
Halálba hogy ugrott Béri Balogh Ádám,
Hogy vala már útban a nagy Mosqua császár,
S mint vágott beléje mindennek, mindennek
A szatmári vásár...

Astán az is elmúlt A forgatag évek
Csúcsokat letörték, sáncokat cseréltek,
Az úri rendeknek más dolgai lettek,
Egy kis jövődóért nagy multat feledtek, —
Farkaskacagányból bárányba vedlettek.

Te szegény föld-népe, ki küszködél árván,
Te dúdoltad már csak, barázdáid járván,

Te dúdoltad már csak azt a dicső régít:
Siralmas notáknak fakó töredékit.

Vége lett annak is, réges-régen vége,
Eloszlott a dal is a puszták szelébe;
Apáról fiúra a mi még átszállott,
Fogyó örökségből a mi vérré váltott, —
Lelkében szegény nép titkon takargatva,
Mint tenger a gyöngyét, rejtette, f-rgáta,
Egy-két syllabbával a lelke beírta,
S mert egyebe sem volt, ezt csereberélte,
Gyógygó fücskát tanogatta rája,
Bötüszve beszötte a mese savába;
R-á-rá: Rákóczi l-ó: az lovanak,
Rákóczi lovanak kitérőt a lába...

Elszállott a dal is a puszták szelébe,
Ujak nem keltek a régiék helyébe,
Üres szárnynyal jött meg a fecske, a gólya,
Déli szélnek nem volt mondanivalója.

Harmatosó felhők rodostói égen
Kurucz bujdosókat elsírták régen,
Égihaborúknak settentő zengése
Nem költ senkit ott már bizó ébredésre,
Lelkük vívódása, hullámokat nem ver.
Elnyelte sok bajjuk, utolsó sóhajuk
A Marmora-tenger...

Törökök császarja: dicsértessék tetted,
Hogy a fejük alját sejtelen megvetetted,
Hogy a mi fenséges fejedelmünk végre
Az édes anyjának, Zrínyi Ilonának
Oda borulhatott — porladó szívére...

Mint a megváltóknak, hogy vissza ne sirják,
Azonkép néki is kő fedé a sírját,
Hidegen, keményen egy nagy márványtábla —
Nem is hiszem, hogy az nem az ő nemzete
Féghideg, kőkemény szívéből van vágva...

* Szavaltá az Eperjesi Széchenyi-kör 1903. május 17-iki Rákóczi-hangversenyén dr. Raffay Ferencz.

hogy ez az ünnepelés méltó legyen a Dicsőnek emlékeztetéhez, de méltó legyen magához a Körhöz s annak eddigi ilyenmű s fényes sikerekkel koszorúzott hazafias irodalmi ünnepehez. Kiváló egyének részvételét és közreműködését sikerült megnyernie; költészetünk és történetünk jeles munkásai közül kért fel többeket az ünnepen bemutatásra kerülő művek megírására; pályázatot hirdetett egy irodalomtörténeti tanulmányra, a melynek előadása szintén ez ünnep keretében fog helyet foglalni. Szóval tőle telhetőleg el nem mulaszt semmit a lehető legnagyobb és legfényesebb siker biztosítására!

Az igazgató-választmány legközelebb tartott gyűlése egyértelemmel és nagy lelkesedéssel állapította meg a szeptember második felére tervezett Rákóczi-ünnep sorozatát, melyben az eperjesi Rákóczi-kastélynak díszes márványtáblával leendő megjelölésén kívül, egy nagyobb-szabású színházi díszelőadás, egy ünnepi díszgyűlés, a nagysárosi Rákóczi-kastélyhoz leendő kirándulás s a nagysárosiak lelkes ünnepélyének ez ünnep keretébe leendő felkarolása foglal helyet. Tervbe van véve ezenkívül az ünnep napján egy nagyszabású, fényes kivilágítás s ennek kapcsán az elkészülő új toronyról egy toronyzene.

Előre is a legmelegebben felhívjuk Körünk tagjainak és a nagyközönségnek is lehető leg-lelkesebb érdeklődését, valamint kikérjük részvételét ezen az ünnepen! Tekintsük vármegyénk egykori főispánjának, Makovicza herczegének ezt az ünnepét ősi vármegyénk általános ünnepeinek, a melyen vegyünk részt valamennyien, tiszta szívvel, felemelkedett lélekkel, hazafias buzgalommal! Mozdítsuk elő ennek az ünnepelésnek a sikerét valamennyien! Legyen az igazán mindnyájunknak ünnepe, a melyből részt kérni, a melyből részt követelni mindnyájunknak szent jogunk és szent kötelességünk!

Ihlesse meg mindnyájunkat Rákóczi lelke, szelleme! Csak a hazát, csak a hazát akarjuk szolgálni, híven, hévvel, önzetlenül, minden áldozatot kicsinylően, — mint ő! Az ő honszerelemtől lángoló eszményi alakja legyen vezetőnk mai rideg és számító korunk homályában! Mint a hajdani kurucz-tábornak jeladó tüzei az éjszaka sötétjében: úgy gyűljanak magasra lelkeink és szíveink az Ő tündöklő emlékének lángjainál!

Széchenyi-körünk lelkes, nagy vállalkozását egész szívvel és lélekkel magukévé tevén, adjuk — imádott nemzetünkre vonatkozólag — minél fényesebb és minél szilárdabb bizonyítékát annak, a mit a költő mond, hogy:

Nép, mely dicsőt, magasztost így magasztal,
Van élni abban hit, jog, és erő!

(-h.)

Vármegyénk és városaink.

15,000 korona államsegély a sárosvármegyei keresethiány enyhítésére. Sárosvármegye törvényhatósági bizottságának május 11-ikén tartott rendkívüli közgyűlésén a vármegyénkbeli útépités, valamint a kenyérkereset szempontjából egyaránt fontos ügy is tárgyalatott. Olvastatott ugyanis a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1903. április 25-ikén 27,380. sz. a. kelt leirata, melylyel a vármegye területén mutatkozó keresethiány enyhítése és a keresetnélküli lakosságnak közötti munkák körül leendő foglalkoztatása által némi keresethez juthatása céljából a vármegye közötti alapja részére tizenötezer korona államsegélyt engedélyez, s egyben felhívja a közönség figyelmét a bártfaújfalu-czigla-mirossói vicinális út csarnó-andrejevai szakaszának helyreállítására. A közgyűlés e tárgyban a következő határozatot hozta: Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek vármegyénk iránt újabb tanúsított áldozatkész jóindulatáért hálás köszönetét kifejezve, elhatározza, hogy az engedélyezett 15,000 korona államsegélyből, a hegyvidéki kirendeltség miniszteri megbízottja e részbeni véleményével egyezőleg, 8000 kor. a bártfaújfalu-czigla-mirossói községi közlekedési közút csarnó-andrejevai szakaszára, 7000 korona pedig a lipnik-girálti törvényhatósági közút komlókereszteszi szakaszára fordíttassék a miniszteri leiratban foglalt módokhoz pontos betartása mellett. Tekintettel pedig arra, hogy az 1901. évben részben rendezett tarnó-lenártó-orlóli hadászati fontosságú th. közút további építése, különösen pedig a Lenártó és Obrucsnó községek közötti kiépítetlen szakasz kiépítése immár elodázhatatlan szükség, a mennyiben az ottani vidék lakossága a Csircsen létesített s ezen vidék érdekeit szolgáló vasúti állomást járművekkel egyáltalán meg nem közelítheti: a vármegye közönsége fenti útszakasz végleges kiépítése céljából azon kérelemmel fordul a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, hogy az ezen célra szükséges 30,000 korona segélyt pótlólag engedélyezni kegyeskedjék. Ezen határozat végrehajtásával, annak értelmében a munkák sürgős folyamatba-tételével és az ezekkel járó egyéb teendővel a vármegye alispánját megbízta.

Közgyűlés a városházán. Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete május hó 20. ikán délután 3 órakor Podhorányi Bálint polgármester elnökle alatt gyűlést tartott, a melynek tárgysorozatában különösen az aszfaltozási szabályrendelet nagyfotosságú ügye is elintéztést nyert. A napirend előtt az elnök általános meg-

hatottság közben emlékezett meg a képviselőtestület egyik buzgó, munkás tagjának: dr. Sarudy Vilmos jogakadémiai tanárnak elhunytáról, kinek emlékét s érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta. Majd beszámolt a polgármester a város érdekében Budapesten járt küldöttségnek eljárása felől, melyet lapunk annak idején érdemlegesen ismertetett. — A jogügyi és pénzügyi szakosztály elfogadás végett bemutatta a város járdáinak aszfaltozására vonatkozó szabályrendeletet. A javaslatot — melyet lapunk már egész terjedelmében előzetesen ismertetett — a közgyűlés némi lényegtelen módosítással elfogadta s a szabályrendelet, a törvényszerű felsőbb hatósági jóváhagyás után, kihirdetése napján fog életbe lépni. A közgyűlés a javaslatot még azzal pótolta, hogy a be nem épített telkek előtti aszfalt-gyalogjárót a tulajdonosok legfeljebb két méter szélességben lesznek kötelesek kiépíteni. A többit a város fedezi. Kihagyták a javaslatnak azt a részét, mely szerint a szépítési egylet a tanács által az utcaszakaszok aszfaltozása előtt véleményadásra hívandó fel. A magunk részéről nem tudjuk ezt helyeselni s hisszük, hogy az egylet így is érvényesíteni fogja befolyását s nézetét az aszfaltozás keresztülvitelékor. — Ugyancsak a jog- és pénzügyi bizottság betervezte határozati-javaslatát a bábaképző-intézet további fentartása ügyében s kapcsolatban ezzel bemutatták dr. Holénia Gyula tb. városi orvos nyilatkozatát. Ebben a közérdekű nagyfotosságú ügyben a képviselőtestületi közgyűlés a következő határozatot hozta: A város képviselőtestülete — számításba véve dr. Holénia Gyula tb. városi orvosnak, mint a bábaképző-tanfolyam vezető-tanárának abbeli kijelentését, hogy a tanfolyamok további fentartatása szempontjából az általa eddig lakbér címén élvezett s a bábaképző-intézet költségvetését terhelő 800 kor. összegnek további igényletéről lemondott s hogy a tanfolyam céljaira szükségelt lakó-, szállószobát s tantermet az általa máris bérbevetett Stern-féle, a kórház közvetlen szomszédságában újonnan átépített ház földszintes helyiségeinek 3. évre, évi 700 korona bérért a városnak albére való átengedésével biztosítja, — a városi tanács javaslatának módosításával határozatilag kijelenti, hogy a bábaképző-intézetet a kórház keretében további három évre az eddigi feltételek s illetve költségek fedezésének a belügyi kormány által nyújtott eddigi mérve mellett fentartani kívánja s illetve ennek fentartását elvállalja az esetben, ha 1. ezen intézet a m. kir. belügyminisztérium által további három évre biztosítatik; 2. évenként négy-négy tanfolyammal, tanfolyamonként 20—20 bábánövendékkel és a megjelölt fizetési módozat betartatik az esetben is, ha a növekedék kikötött száma nem jön össze. Ha ezen feltételek biztosítása daczára a városi kórház mégis károsodni találna, úgy a képviselőtestület már ezúttal kimondja, hogy ezen hiányt a városi pénztár terhére fogja elvállalni. A közgyűlés dr. Holénia Gyula bábaképző-tanárnak áldozatkészégeért jegyzőkönyvileg elismerő köszönetet szavazott. — Az 560,000 kor. kölcsön ügyében a közgyűlés végleg nem döntött, hanem utasította a tanácsot, — dr. Müller Bertalanak a jelenlegi pénzügyi viszonyairól adott szakszerű ismertetése alapján, — miszerint a

Tenger, csak rejtegeds,
Ringasd a tüködat;
Nehéz kő fedd be őt,
Könnyelműn ki ne add.
Less még majd oly vihar,
Mely mindent partra vet
S félkészel megemel
Akárm nagy követ,
Less még majd oly idő,
Hogy elmosdul a kő, —
S a bús kurucz-király egyszer csak visszajő.

As less a hajnal! a mikor a bérczek
Köröskörül bíborban égnek újra,
S ezer torokból harsogó vihar,
Felhőkbe rejtett kürtös senekar,
Mind, mind az ő szent indulóját fújja; —
As erdőkön túl rézdobok peregnék.
Üteme rezg közeledő seregnék,
S rezg véle itt a magyar ég alatt
A magyar földből minden talpatat,
A barázdákon megáll az éke,
Műhelyekben a gépek kereké,
As iskolákban kiürül a pad,
Templomharang ágynak lessakad,
A szolosszásó szentek lóra kapnak,
A gyerekek felszaprak férfiaknak,
Tenger viharzik, mind amerre megy,
Tűzhányóvá less valamennyi hegy,
Minden ember egy égő indulat
És földet renget minden mosdulat.

Ha majd e hajnal a harsonahangok,
És ércpacsirták, telekürtölők
S piros virággal, vércseppek nyomával
Rét és mező egyszerre megtelik:
As éj sietve lopja el magát,
Meg-megvillámlik a sord sziklahát,

A mint a patkós repülő hadak
A bérczetőről álomlanak, —
Majd villan ott fenn a veséi kard
S mindenki a majthényi sikra tart,
Szörnyűt csattanva dördül meg az ég,
Tán villámöntő tapsoló kezét
Maga az Úr volt, a ki összecsapta
A kurucz jelszót dörögven: «Rajta, rajta!»

És ez a hajnal eljő.
Vihar se kell, meghozza szárnyain
Egy márcziusi szellő.

Nem éreztek-e néha valamit?
Egy zsongó érzés benső dalait?
Mikor a lélek édesen sajog
S meglátogatják a káprázatok...
Körülfontják szép álombeli rózsák
S megesküszik, hogy mind csupa valóság.

Én már derengni látom az eget,
Egy-egy jutó felhő már integet,
Már megtérnek a láthatatlan árnyak,
Falát felrakták a munkácsi várnak,
Múlt és jelen közt csattog már a csók,
Már feltámadtak a tárogatók
És hangzanak a szerelmes dalok:
A meghódított fiatal jelen
A múlt mohos meggyén andalog. —
Egy forduló, egy pillanat elég
És ahová a gyalog bölcsesség
Századok alatt el nem érhető:
Oda röpti a tüzes jelent
A szerelem szent önkívülete.
És látja, látja az éjt oszlani,
Bérczek taraját megpirosítani,
Haddal gomolygó magasság felett
Lován az elátkozott herceget,
Kínél szentebbet és fenségesebbet

Kegyellenebbül a tulajdon anyja
Még el nem temetett.

Parázna mult megtisztult ivadéka
Zokogva néz e látomásra fel,
Nagy, néma eskü ég belé szívébe
S gondolatával együtt repül el:
Már ott ül a csótáros paripán,
Vagy ütemez a rézdobok után
A tükölosó erdőség megett.
Én már derengni látom az eget.

Meglássatok, hogy ez a hajnal eljő:
Vihar se kell, meghozza szárnyain
Egy márcziusi szellő.

Tavaszi leánya, fehér Márczius,
Szabadsághősök s vértanúk szerelme!
Vérfrissítő fuvallatodra várunk
S újabb hatalmas csodatételekre!
Amerre átsuhansz álmatagon,
Füvet fakasztva horpadt halmokon, —
Egy-egy fehér csont, nézd, kiült a fűből,
Felkényőkölnék tán a sirlakók;
És kérdezik, hogy mi van odafönn hát?
Mért szólaltak meg a tárogatók?
Kérdestetik a nyugvó csontvitézek,
Kurucz-brigádok, honvédezzredek,
Mely azt kiáltja érkesőbe lenn:
Fön-e már az a harmadik sereg,
«Három az Isten, három a magyar,
Meg van a győzelem!»

Tavaszi leánya! koszorús határunk
S dalos mezőnk jöveteledre vár, —
Álommal, hittel megrakodva lelkiünk
A kincses terhet alig bírja már.
Fogamzó vágya deli erejében
Úgy áll előtéd boldogan maga,

Magyar Jelzálog-hitelbankkal, nemkülönben a Pesti Kereskedelmi-bankkal s a Kisbirtokosok Országos Hitelintézetével lehetőleg még kedvezőbb feltételek irányában a kölcsön ügyéről tárgyaljon. — A czemétei fűrdőt Zipser Lajosnak adták bére hat évre. — Púza Győző városi erdőért kegydíjazták. — Ilkoviás Theofán városi őrmestert nyugdíjazták. — Horák Húgós cs. és kir. tűzészázadosnak és Höhnel Róbert cs. és kir. tűzészázadosnak a város kötelékébe leendő felvételének kilátásba helyezése iránt beadott folyamodványát kedvezően elintézték. — Tudomásul vették Sárosvármegye törvényhatóság határozatát, melylyel a város képviselő-testületének 1903 február 28-ikán 1606 sz. a. hozott határozatát, melylyel a létesítendő vízvezeték céljaira a szekcsövölgyi kavicsrétegből kútúrások útján nyerendő víznek felhasználását rendeli, jóváhagyta. — Többeknek lakhatási engedélyt adtak. — Az 1904-ik évben esküdtzéki szolgálatra kötelezettek névjegyzékének megállapításával megbízandó küldöttökül, a polgármester elnöke alatt: dr. Sztehlo János, dr. Sonnenschein Simon képviselőtestületi tagokat s Hoffmann József városi tanácsjegyzőt megválasztották.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Műkedvelő-szinelőadás.

Az április 1-jéről elmaradt műkedvelői szinelőadást május 27-ikén (szerdán) fogják megtartani. Erről a Széchenyi kör a következő hirdetményt bocsátotta ki: „Az Eperjesi Széchenyi-kör színészeti szakválasztmányának jótékonykezű előadása. A Széchenyi-kör pénztára és a városi színház-alap javára. A városi színházban, Eperjesen, szerdán, 1903. évi május hó 27-ikén, műkedvelői szinelőadás rendeztetik, mely alkalommal színre kerül: «A bolondok háza», bohózat 3 felvonásban; Jakobi V. és Laufs K. után magyarosította Fái J. Béla. (Rendező Saly Győző úr.) Személyek: Ormay Gergely, vidéki magánzó: dr. Dobay Győző úr; Borbála, özevegy, a húga: dr. Horváth Ödöné úrnő; Ida, Mariska, Borbála leányai: Kribel Etelka úrh. és Kribel Berta úrhölgy; Ormay Béla, mérnök: Vöröss Sándor úr; Radvay Oszkár, festő: Schöpflin Géza úr; Köfoky Kelemen, gazdag utazó: Andor Sándor úr; Bájlaki Zolna, irónő: Vogel Béláné úrnő; Reszkey Kamil, A családi otthon tulajdonos-igazgatója: dr. Horváth Ödön úr; Kardosné, húga: dr. Raffay Ferenczné úrnő; Lenke, Kardosné leánya: Szurmin Gizi úrh.; Csipkés Jenő, bankhivatalnok: Bielek Aladár úr; Csorvás, nyug. kapitány: Weichhart Valdemár úr; Jean, főpincér: Saly Győző úr. Első, második vendég: Wrablovich Géza úr és Széll Ákos úr; Pincér: Földi Dezső úr. Történetik Budapestben; az I. felv. az Erzsébet-téri kioszkban, a II. felv. Reszkey családi otthonában, a III. felv. falun, Ormay Gergely házában. Idő: jelenkor. Pénztáros: dr. Szlávik Mátyás úr. Helyárak: Földszinti és I. emeleti páholy 8 korona. Személyjegy a tulajdonpályában 2 kor. Ülőhely a földszinten és az I. em. erkélyen 2 kor. II. em. páholy 4 kor. Ülőhely a II. emeleti erkélyen 80 fill. Katona- s deákjegy a II. em. erkély-állóhelyre

*Ahogy fehér és rózsaszín virággal
All megrakodva tavasszal a fa.*

*S ha oly erőt tud egy mosolyod adni
Gyenge fűszalak millióinak,
Hogy feltörök fejjükkel és lehányják
A nehéz földet egy tavasszi nap:
Oh ne mosolyt, de egy egész szerelmet
Adj minékünk! annak az ereje
Ihlessen tette, nagy cselekedetre,
S erdő-mező azzal legyen tele.*

*Ha szárnyaidra kél ez az erő,
Rákóczi sirján porsem lesz a kö
Magasba kapja, ringatva hozza, hozza,
S parútyájába jól belebogarozva
Mennykő gyanánt suhintja itt le rátok:
Ti arany-vertes sapadt Góliátok.*

*S lengyel határon fenn, a szürkületben,
A lobogó nagyhírtelen kilebben,
Rojtos felhőből szabva úszó szárnya
Aranytollú villam cikáksza rája
A lángoló ígét: «Pro libertate!»*

*S megjő a hajnal, a mikor a bércek
Köröskörül bíborban égnek újra
S ezer torokból harsogó vihar.
Felhőkbe rejtett kürtös zenekar
Mind, mind az ő szent indulóját fújja. —
Megvillámlik majd a veséri kard,
Mindenki a majthényi sikra tart,
Szörnyűt csattanva dördül meg az ég,
Mert villámotó tapsoló kesét
Maga az Úr lesz, a ki összecsapja,
A kurucz jelszót dögvén: «Rajta, rajta!»*

*Dereng a hajnal, szólnak a pacsirták:
Kurucz dícsőség, várjuk ébredésed,
Vitéz Rákóczi, a te érkezésed.*

40 fill. Karzat 40 fillér. Jegyek előre válthatók: Kósch Árpád úr üzletében. Tekintettel a kitűzött jótékony célra: a rendezőség felkéri a mélyen tisztelt páholytulajdonosokat, hogy a mennyiben páholyukat maguk igénybe venni nem szándékoznak, azok elárúztatását a rendezőségnek megengedni méltóztassanak. A rendezőség minden felülfizetést hálával fogad s azokat a hirlapok útján fogja nyugtázní. Kezdeté este 8 órakor. Pénztárnyitás este 6 órakor.

A népnevelési szakválasztmány május 19-ikén tartott gyűlésében a folyó ügyeken kívül tüzetesebben foglalkozott a *bártfai* vidéki-választmány támogatásával s egyhangulag abban állapodott meg, hogy e fontos missziójú választmányt — mely jelenleg olyan szép jövőnek néz elébe — minden erejével támogatni fogja.

Az igazgató-választmány május 19-ikén igen népes értekezletet tartott, melynek főtárgya a Széchenyi-kör által rendezendő *Rákóczi-ünnepély* volt. Dr. Horváth Ödön elnök tüzetesen ismertette azt a programot, melyet a Kör három szakválasztmánya állapított meg. Az igazgató-választmány a gondosan összeállított tervet elvben egyhangulag elfogadta. E szerint az ünnepélyt szeptemberben tartjuk meg. Az ünnepély előtti napon este szinelőadás lesz a színházban, énekkel, előképekkel. Tárogatóval s egy felvonással valami, Rákóczival összefüggésben lévő szindarabból. A műkedvelői előadás tiszta jövedelmét a Rákóczi-ház falára illesztendő díszes emléktábla költségeinek fedezésére fogjuk fordítani. A másnapi ünnepélyt délelőtt tartjuk meg. Az igazgató-választmány nagy öröme a megnyitó-beszéd megtartására lánglelkű Védnökünk volt szíves vállalkozni; ezenkívül az ünnepély pontjai között lesz három ének, egy ünnepi óda elszavalása, egy történelmi tanulmány Rákócziról, egy irodalomtörténeti értekezés a kurucz költészetéről és az elnök záróbeszéde Délután kirándulás Nagysárora, a hol *Dobránszky Endre* állomásfőnök lelkes, hazafias kezdeményezése folytán szintén szép ünnepély lesz, a Rákóczi-kastély falába illesztendő emléktábla leleplezésével kapcsolatban. Az igazgató-választmány csak örömmel vette fel programjába e pontot is s köszönetet mondott a gyűlésen is jelenlévő hazafias Dobránszky Endrénél. — Nagy örömmel vette tudtul az igazgató-választmány, hogy a *Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa* jóváhagyta a 2602 koronányi államegély felhasználására tett javaslatunkat. — Hálás köszönettel vette tudtul az igazgató-választmány, hogy a nm. *vallás- és közoktatásügyi minisztérium* 1903-ra újból 2500 kor. t utaványozott ki Körünknek népkönyvtári czélokra. — Ezekon kívül még több folyó-ügyről tett jelentést dr. *Wallentinyi Samu* titkár, mire a gyűlés az elnök lelkes éltetésével véget ért.

A Rákóczi-hangverseny. Széchenyi-körünk is megkezdte már a Rákóczi-ünnepélyek sorát azzal a szép hangversenyyel, a melyet május 17-ikén, a Kassai Dalegylet közreműködésével, a Kassán felállítandó Rákóczi szobor javára rendezett. Az erkölcsi siker fényes volt; az anyagi siker azonban minden várakozásunkon alól maradt. Miért? Ki tudná ennek elfogadható okát adni? A mi hazafias közönségünk így akar résztvenni általában a Rákóczi-ünnepelen? Így akarja emlékezésének fákláját meggyújtani a magyar történelem e legtisztább alakjának tündöklő fényénél? Így akar áldozni minden, ha drága kincsünknek lenni hivatott emlék megörökítésére? Nem tagadjuk, hogy lehangoltsággal vetjük fel ezeket a kérdéseket! Nem ezt vártuk! Várakozásunkban csalódtunk s a csalódás fáj! Azonban az hogy a Rákóczi-hangversenyt nem nagy közönség látogatta s hogy az anyagi eredmény nem volt kielégítő, árnyat vethet közönségünkre, de nem vethet árnyat semmikép a hangverseny működőire és rendezőire. Ők a tölük telhető legjobbat kívánták nyújtani és tényleg nyújtották is s el nem hallgathatjuk, hogy ha az országosan annyi lelkesedéssel felkarolt *czél* nem tudta betölteni nagy termünkét, mely különben oly gyakran szokott kicsiny lenni a belépődíj nélküli esték alkalmával: betölthette volna ezt az a vonzó és sokat ígérő műsor is, a melyet a meghívókkal és a Széchenyi-kör oly meleghangú felhívásával együtt közrebocsátottak. Különösen nagy sajnálattal nélkülöztük a tanintézetek ifjúságát általában. Azt kelle hinnünk, hogy talán nem is Eperjesen vagyunk, e tanintézetekben és ezek ifjúságában oly annyira gazdag városban. De ne panaszkodjunk! A ki nem jött el: csak maga vesztett, mert nem érezhette a hazafias felbuzdulásnak azt a mondhatlan gyönyörét, a mely a lelket szükségképen eltöltötte akkor, a mikor a műsor számai előadásra kerültek és nem érezte azt az igazi műélvezetet sem, a melyet ezek a számok a hallgatók lelkében kelettek. A műsor legtöbb számát a *Kassai Dalegylet* szabatos, művészi

tökéletes, szebbnél szebb, üde hangokban gazdag, lelkes előadása képezte. A letűnt kurucz-idők búfájós dalait hallottuk ajkaikon! És e dalok szárnyainak érintésére: ott lobogott magasra lelkünkben a honfűi lelkesedés, ott sirt lelkünkben a honfűi bánat és — mintha a templom orgonája szólna — ott rezgett át szívünknek minden húrján egy kegyeletes, egy szent emlék arról a dicső történelmi alakról, kinek drága lobogói itt lengtek egykoron bérceinken és völgyeinkben s kinek «Pro Libertate!» jelszavát itt zengték hajdanán: a Rákóczi alakjáról! A lelkesítő s gyújtó szabadságdalok óriási hatást gyakoroltak a hallgatóságra, a mely nem tudott betelni azok szépségével s az *Augustiny Elek* kitűnő vezetése alatt álló nagyszerű dalkart, zajos tapsaival, többször meg «hogyvolt»-oztatta. — A műsor szavalati szempontjáról közönségünknek egyik méltó kedvence, igazán nagyteltségű szavalója: dr. *Raffay Ferencz* gondoskodott. Szávay Gyula remek költeménye, melyet maga a szerző küldött meg a szavaló számára s melyet mai számunk Tárca-rovatában talál meg az olvasó, szerkezetét tekintve egyike a legnehezebb szavalati daraboknak. Nagy örömmel és elismeréssel állapíthatjuk meg, hogy ezeket a jelentékeny nehézségeket a szavaló teljesen leküzdötte s mindenben érvényre juttatta a gyönyörű verset s annak minden szín- és érzelmelegzag részletét. A ki ilyen nagy feladatokat ilyen mértékben képes megoldani: annak kiváló tehetsége sem bővebb ismertetésre, sem részletesebb dicséretre nem szorul. Csupán azt hangsúlyozzuk újabban is, hogy ez a szám egyike volt a műsor legérdekesebb és leghatásosabb számainak. — Nagyszerű gondolat volt az is, hogy a műsor zongorasámát városunk két előnyösen ismert, kiváló zongorajátzójának: *Hartmann Margit*nak és *Lefkovits Emmá*nak gyakorlott kezeire bízták Liszt Ferencz «Rákóczi induló»-ja egyike az igazi bravúros daraboknak. Nem mondjuk, hogy ez a mesés szépségű indulónak egyszerű feltevéle, de az kétségtelen, hogy ennek az előadása igényel talán a legnagyobb szabatoságot, erőt, kifejezést és gyakoroltságot. És mindezt megtaláltuk a játszó gondos előadásában, megtaláltuk ezt oly mértékben, hogy szinte hihetetlennek látszott előttünk, hogy a hírtelenben meghozott darabot, oly rövid idő alatt s oly tökéletességgel voltak képesek batanulni, hogy azt minden hangjegy nélkül játszhatták. A közönség a hangversenynek mind a három bájos nő szereplőjét szűnni nem akaró tapsokkal jutalmazta, úgy, hogy ők, kiket a kassai vendégek gyönyörű virágokréttákkal ajándékoztak meg, sokszor voltak kénytelenek az emelvényen megjeleni, hogy a tetszenyilvánításokat megköszönjék. — Mély hatást gyakoroltak a hallgatóságra végül a *Szentimrey Tamás* kurucz-dalai is, a ki remek hangú kisbőgőjén, balkezeiben fogott vonójával s a természetből fogyatékoságban szenvedő jobbkezeivel, felséges melodáit játszotta e mesés korszak szívhez szóló dalainak. Az, a mit ő előadott, egyenesen hámulatos volt s a bús, fájdalmas kurucz-dalok mélyen megrezdítették szívünk húrjait. A zajos tapsokra ő is megtoldotta egyszerű szereplését! Illesse meleg elismerésünk mindazokat, a kik nekünk ezt a kiváló élvezetet megszereztek s ezek között illesse meleg elismerés különösen *Lekly Gyula* tanárt, a ki a Kassai Dalegylet itteni fellépésének ügyét először hozta Körünk elnöksége előtt szőnyegre s azt ily nagy erkölcsi diadallal vitte is keresztül.

Nyilvános számadás. Az Eperjesi Széchenyi-kör által, a Kassai Dalegylet közreműködésével rendezett *Rákóczi-hangverseny* alkalmával, a Rákóczi-szobor költségeire a következők voltak szívesek felülfizetéseikkel hozzájárulni: Eperjesi Széchenyi-kör 50 kor., dr. Horváth Ödön 10 kor., Salamon főhadnagy 10 kor., dr. Balpatak Imre 5 kor., dr. Propper Adolf 5 kor., dr. Máriaßy Béla 4 kor., Bánó Aladár 3 kor., dr. Ferbstein Károly 3 kor., dr. Mosánszky Titusz 3 kor., Barts Emil 2 kor., Ezredorvos 2 kor., Magyar József 2 kor., Zaborovszky Béla 2 kor. Megjegyezzük, hogy a számadások végleges összeállítása még nem volt eszközölhető, mivel a hangverseny rendezősége kérvénnyel fordult Eperjes sz. kir. városhoz az iránt, hogy a hangverseny alkalmából a nagyterem díját — a jótékony célra való tekintettel — elengedni szíveskedjék. Ebben az ügyben eddig határozat még nem hozatott. Az összes bevétel — beleértve a fent részletezett felülfizetéseket is — 408 korona volt; az eddigi kiadások összege pedig 212 korona 70 fillér.

HIREK.

* A kir. kath. főgimnázium 1903. jún. 8—10-iki szóbeli érettségi vizsgálatainak h.-elnökévé a vallás- és közoktatásügyi minisztérium dr. *Csengeri János* kolozsvári tud.-egyetemi ny. r. tanárt s a M. Tud. Akadémia tagját nevezte ki.

* **Házasság.** Kesselbauer Ilonát, öz. Kesselbauer Emilné leányát, június 2-ikén kedden d. e. 10 órakor a helybeli róm. kath. templomban oltárhoz vezeti *szurdoki Baller Jenő.*

* **Gyászhr.** Öz. *Jekelfalussy Sándorné* szül. *tolnai Festetich Kamilla* grófnő 78 éves korában meghalt Kenden. Jekelfalussy Lajos csász. és kir. kamarás, altábornagy és Jekelfalussy Zoltán csász. és kir. kamarás, miniszteri titkár édesanyjukat gyászolják az elhúnytban. A váratlanul elhunyt úrnő halála Eperjesen és Sárosvármegyében számos rokon családot ejtett gyászba s őszinte részvétet keltett mindenfelé.

* **Gyász.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést: «Alulírottak — úgy saját, mint az összes rokonság nevében is — fájdalomtelt szívvel jelentik szeretett jó nagynénjük: *orsóczy és trocsányi Kohányi Laura* úrnő f. évi május hó 20-ikán reggel, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, végegyengülésben történt gyászos elhúnytát. A megboldogult hült tetemei a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint f. é. május hó 22-ikén délután 4 órakor fognak a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig f. évi május hó 23-ikán reggel 9 órakor fog a helybeli plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Eperjesen, 1903. évi május hó 20-ikán. Béke hamvaira! Lovag Microys Vilmosné sz. Beyer Margit, nagyenyedi Egry Istvánné sz. Kohányi Gizella, unokahúgai.»

* **Hirtelen halál.** *Tomkó János* úszfalvi 66 éves favágó május 18-ikán Eperjesen, a mikor a fűtőcsai 137. sz. házban feleségével fát vágott, hirtelen rosszul lett s pár pillanat alatt meghalt. A rendőrség a halottkémmelel azonnal megjelent s miután az orvos megállapította, hogy a halál tüdőelégdég folytán bekövetkezett tüdőhűdés miatt állott be, a boncolást mellőzték.

* **A girálty albirói állásra** kiírt pályázat határideje május 5-ikén lejárt. Mint értesülünk, 21 pályázó adta be kérvényét a törvényszék elnökénél.

* **Közgyűlés.** Az eperjesi kir. kath. főgimnázium róm. kath. vall. tanulóit segítő egyesület május 24-ikén d. u. 3 órakor tartja a főgimnázium épületében évi rendes közgyűlést, melyre az egyesület alapító- és rendes-tagjait ezúton is meghívja az elnökség.

* **Kereskedelmi és iparkamarai választások.** A kassai kereskedelmi és iparkamarába választandó *kültagok* választásának megejtésére az e czélből megalkult központi-választmány által választási határnapul június 18-ika tüzetett ki. A választás Eperjes sz. kir. város, az alsótarcai, síroki és tapolyi járásokra nézve Eperjesen, — Kisszeben város és a felsőtarcai járásra nézve Kisszebenben s végül Bártfa város s a szekesői és makoviczai járásokra nézve Bártfán fog a fent jelzett napon d. e. 8 órától esti 6 óráig az illető város-háza tanácstermében megtartani.

* **Emlébeszéd Berzeviczy Edmund felett.** A Magyar Történelmi Társulatnak magas színvonalon álló folyóirata, a *Századok*, ezévi május 15-iki számában hozza azt a vármegyénket bizonyonyal közelről érdeklő s kiváló emlékeszédet, melyet Bánó József a Magyar Történelmi Társulat f. évi április 2-iki választmányi ülésén Berzeviczy Edmund felett tartott. A baráti odaadás nemes hangján s mégis a komoly történetirodalom nagy alaposágával megírt emlékeszéd vonzó képet fest Berzeviczy Edmund ifjú korának környezetéről, a berzeviczei és daróczi kúriákról s bennök a Berzeviczy-, Szinyei-, Szmrecsányi-családok faj- és hazaszeretettől áthatott erényeiről. Ismerteti az ifjú Berzeviczy Edmundnak feltűnő sikereiben gazdag, mely tudományosság és nagy műveltség alapjait megvető tanulmányait; tiszteletet parancsoló közpályáját, mely Sárosvármegye szolgálatában telt el, melynek végül első alispánja is lett; boldog családi életét s értékes köteteket tevő tudományos irodalmi munkásságát.

* «A bolondok háza» című bohózat — melyet ez év április 1-jén akart Széchenyi-körünk színészei szakválasztmányja színrehozni s mely közbejött elháríthatlan akadályok miatt akkor elmaradt — május hó 27-ikén (szerdán) kerül színre. Bővebb tudósítást adnak a kibocsátott színlapok, valamint lapunk mai számának «Eperjesi Széchenyi-kör» című rovata is.

* **Nyugtázás.** Csütörtökön egy nagyobb társaság kirándult a sárosi várra s a kisebb kiadások fedezésére a társaság férfi-tagjai gyűjtést rendeztek maguk között. Az e czímen felmaradt pénztöbbletet, vagyis 10 kor. 50 fillért a társaság a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet árvaházának juttatta. Fogadják a nemesszívű adakozók legbensőbb köszönetünket! Eperjes 1903. május hó 23-ikán. *Kubinyi Albertné* s. k., elnök; *dr. Horváth Ödön* s. k., titkár; *Kosch Árpád* s. k., pénztáros.

* **A függetlenségi párt Eperjesen** f. évi június 14-ikén d. u. 3 órakor nagy szervezkedő gyűlést tart, mely alkalomra elkéri a városi tanácstól a Fekete-sas

nagytermét. A szervező gyűlésre vendégek érkeznek az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártból, meg a szomszéd vármegyékből. A gyűlésen az elnökön kívül beszédet tartanak még városunkból Szezhlo János dr. ügyvéd és Liptai Lajos lelkész. A párt az előzetes intézkedések megtételére szervező-bizottságot küldött ki. A megalakult függetlenségi párt elnökéhez, dr. Csatáry Ágosthoz, Kossuth Ferencz, mint az országos függetlenségi párt elnöke, megleghangú levelet intézett. A Budapestben lakó sárosvármegyei egyetemi hallgatók is tüdőzölő-iratot küldtek a párt elnökéhez.

* **A kir. kath. főgimnázium vizsgálati** a következő napokon lesznek: Május 9. és 11-ikén a VIII. o.; jún 15—16-ikán a hittani és 19—20-ikán a ruthén ny. vizsgálatok; május 13—16. és 18-ikán az írásbeli érettségi vizsgálatok; jún. 17—23-ikán (d. e. 8—11 ó.) az osztályvizsgálatok; jún. 24—25-ikén a magánvizsgálatok; jún. 8—10-ikén a szóbeli érettségi vizsgálatok. Jún. 27-ikén d. e. 7¹/₂ órakor «Te Deum». A vizsgálatok nyilvánosak a *szülők*re és *felölt* (önálló) egyénekre nézve.

* **Emlék-okmány Eperjes városnak.** Az 1900-iki párisi nemzetközi kiállításon tudvalevőleg hazánk is résztvett; így többek között Eperjes sz. kir. város is érdekes történelmi régiségeket állított ki. A kiállítás magyar történelmi főcsoportjának végrehajtó-bizottsága útján e napokban igen díszes, francia nyelven kiállított emlékokmány érkezett városunkhoz (La ville d'Eperjes), a francia kereskedelmi miniszter s a kiállítási főbiztos aláírásával. Az okmányt berámázzák s a városházán alkalmas helyen kifüggesztik.

* **Tűrhetetlen cselédviszonyok.** A kinek tiszta fogalma van rendezett s magasabb igényű, zavartalan családi életéről: szinte el sem tudja képzelni, hogyan valósul meg ennek csak halvány képe is a mai, képzhetetlenül rossz s többé nem tűrhető cselédviszonyok között. Azon csodálkozik az ember, hogy a család urasszonyai nem lázadnak fel, nem tömörülnek s nem sürgetik testületileg a családi és társadalmi béke és rend alapkövetelményei nevében, hogy a hatóságok intézkedjenek és lépjenek javítólag és rendezőleg közbe s vessenek véget e nyomorúságos állapotoknak. Úgy tudjuk, hogy ily cselédügy-rendezés s alapjában való javítás készsége máris mutatkozott, a midőn fiatal, tetterős és rátermett új rendőrkapitányunk igen életrelvő munkátot terjesztett a városi tanács elé, mely mai helyi kivételes viszonyaink között egyedül volna képes javítólag közrehatni — a mennyiben maga a rendőrkapitányi hivatal venné kezébe a cselédotthon s az elhelyezés ellenőrzésének ügyét s nem állhatna be többé az a tömértelen visszaélés, mely ma napirenden van amúgy is zabolálatlan cselédeink között, a mikor pl. maguk a cselédhelyező asszonyok rontják minden oldalról s viszik a prostitúto kész zsákmányául szerteszét a felnövekedő nő cselédséget. Igazán már elertünk a végső határhoz, honét kiáltva kiált a helyzet s az égető szükség kielégítésért a nemes tanács-hoz s lehetetlen, hogy a művelt s magasabb igényű Eperjes finom érzékű hölgyei ez alapvető fontos ügy testületi megbeszélését és agitációját tovább elodázzák. Mert nincs oly akút baj, melyet gyors és bölcs intézkedéssel megjavítani —, de nincs oly jó ügy sem, melyet nembánomsággal és halogatással megmontani ne lehessen!

* **Az Eperjesi Népbank rendkívüli közgyűlése.** Az Eperjesi Népbank felszámolás alatt álló eperjesi részvénytársaság 1903. május 19-ikén d. u. 3 órakor Eperjes sz. kir. város tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyat képezte a dr. Sarudy Vilmos elhunyt folytán megüresedett felszámolási bizottsági tagsági állás betöltése. A tárgysorozat elővétele alatt dr. *Rosenberg Teofil* közgyűlési elnök meleg szavakkal emlékszik meg azon odaadó lelkes buzgalomról, melyet Mérey Aurél volt igazgatósági elnök és dr. Sarudy Vilmos volt felszámoló-bizottsági tag a társaság érdekében, válságos időkben, kifejtettek. A társaság ezen buzgó két vezető tagjának elhúnya alkalmából indítványozza, miszerint a közgyűlés emlékeiket jegyzőkönyvileg megörökítse, elhúnytuk felett mélyen érzett részvételüknek adjon kifejezést és mindezekről az elhúnytak családjaik jegyzőkönyvi kivonatokon értesítse. Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatott. Dr. Sarudy Vilmos helyébe egyhangulag Roskoványi Miklós választott meg a felszámoló-bizottság tagjává, ki — tekintettel arra, hogy lakását újból Eperjesre teszi át — a neki már több ízben felajánlott állást elfogadta. Ezek után Fuhrmann Andor sajnálattal tesz említést arról, hogy a társaság egyik távozó hivatalnok, egy kiadott és számos részvényesnek elküldött röpiratban, a társaság sok évi igazgatója és jelenleg felszámoló-bizottsági tagja, Szendrovits Sámuellel szemben a személyeskedés terére lépve, ezen röpiratban oly vádakkal lép fel, melyeket kell, hogy megütözközéssel

fogadjon mindenki, ki társaságunk ezen buzgó felszámolási bizottsági tagjának önzetlen és közhasznú működését ismeri. Felszólaló sok évi közvetlen tapasztalás útján csak azt állíthatja, miszerint Szendrovits Sámuel mindenkor telkesen, önzetlenül működött társaságuk érdekében, kell tehát — mert ezzel tartozik az igazságnak — hogy ezen támadásokat visszautasítsa és visszautasítsa azt is, mintha ő annak idején Szendrovits Sámuel miatt lépett volna ki az igazgatóságból. Dr. Szezhlo János ugyanily értelemben szólalt fel, tüzetesen ismertette azon érdemeket, melyeket Szendrovits S. szerzett azáltal, hogy fáradságot nem kímélve, az intézet sok év előtt leirt követeléseinek behajtását lehetővé tette. A lelkes, önzetlen munkálkodás kell, hogy hálás érzelmeket keltsen mindenki, ki az intézet sorsát szívén viseli. Bár készsége elismeri azt is, hogy a röpirat szerzője itteni működése alatt — a kályhagyár érdekében — szakavatottság, szorgalom és önzetlenség által kitűnő működést fejtett ki, sajnálnia kell azt, hogy akkor — midőn egyik munkatársát ily kíméletlenül támadta — megfélejtkezett arról, a mit eddig mindig szem előtt tartott, t. i. a társaság érdekeiről. Dr. Propper Adolf ugyancsak ily értelmű hozzászólása után a jelenlevők egyhangulag helyeselték dr. Propper amaz indítványát, hogy Szendrovits Sámuellek bizalom szavaztatják és a röpirat egyszerűen visszautasítatják. Szendrovits Sámuel megköszönve a bizalom ily egyértelmű nyilvánítását, igéri, hogy ezentúl lehetőleg még fokozottabb mérvben fog törekedni ezt továbbra is kiérdemelni.

* **Diákjaink a lőcsei kerületi tornaversenyen.** Az egész felvidéken nagy érdeklődés mutatkozott a Lőcsén május 21-ikén megtartott kerületi tornaverseny iránt, melynek sikere érdekében az összes faktorok vállvetett buzgósággal fáradoztak. A lőcsei tornaversenyen a besztérczebányai és kassai tankerületek területéről a beregszászi, besztérczebányai, a két eperjesi, iglói, késmárki, losonci, lőcsei, mármaroszigeti, munkácsi, rózsahegy, selmeczbányai, ungvári főgimnáziumok; a kassai, lőcsei főreáliskolák; az iglói, szepeshelyi, mármaroszigeti és znióvárjai tanítóképző-intézetek és a nagyszöllősi polgári-iskola együttesen több mint 1000 tanulóval vettek részt. A rendező-bizottság a közönség kényelmére a tornaverseny színhelyén két tribünt állított föl és azonkívül a tribün előtt alkalmas tért záratott el. Az összpróba május 20-ikán délután 5 órakor vette kezdetét a versenyterén, hová a tanulóifjúság a főreáliskola előtti térről oszlopokba beállítva saját oszlopvezetőik vezetése alatt ment. A versenyben csak azok vehettek részt, kik az összpróbán jelen voltak. A díszkivonuláshoz a sorakozás május 21-ikén d. u. felkeltőkor volt a Körtér északnyugati részén. Az egyes tanintézetek oszlopok szerint kettős rendben sorakoztak, elől zászlóval és jelzőtáblával. Ezután szabadgyakorlatok, szertornázás, versenyek, sorakozás s a díjak kiosztása következtek. Az eperjesi koll. főgimnázium a következő versenyekben került ki győztesnek: *A pósnamászásban:* a) Antal Pál V. oszt. tanuló, mint első, ezüst-érmet; b) Tartally József VI. oszt. tanuló, mint második, bronzérmet nyert. *A függesszkedésben:* Klauszer József VII. o. b. tanuló, mint második, bronz-érmet kapott. *A síkfutásban:* a) Gamauf István VI. oszt. tanuló a 100 méteres futásban, mint második, bronz-érmet; b) Janisch Tivadar VII. oszt. tanuló a 150 m-es futásban, mint első, ezüst-érmet nyert. *A fűlelabdajátékban* a koll. főgimnázium csapata a rózsahegyi kir. kath. főgimnázium csapatjával állt szemben; a mérkőzés 2:0 eredménynyel végződött az eperjesi koll. főgimnázium javára. A zsüri a nyertes csapatot oklevéllel tüntette ki; oklevelet nyert az intézet mintacsapatja is, mely a magasnyújtón mutatott be gyakorlatokat. A tornaversenyt a Himnusz eléneklésével fejezték be. Máj. 22-ikén és 23-ikán kirándultak a Magas-Tátrába. Ez a kirándulás a kassa-oderbergi vasút igazgatóságának áldozatkészsége folytán nagyon csekély költséget okozott a fiataliságnak.

* **Új iskolaépületek.** A f. évben a következő helyeken építetnek új — a törvény és a kor kívánaimainak megfelelő — iskola- és óvodaépületek: Kisszebenben díszes emeletes épület, 7 tan- és 2 óvodai teremmel, 1 igazgatótanítói és 1 óvónői lakással; Bártfán áll. óvoda; Keczer- és Kapipálvágáson községi-iskola; Darócson, Fricskén. Kellemesen, Klyussón, Nagyvitézen, Polomban róm. kath. iskolák; Alsómirossón, Alsóvaroszeben, Czigelkán, Fulyánban, Kurón, Kruzslýon és Lukón gör. kath. iskolák; Hankócson, Orsócon, Tapolyhermányban ág. ev. iskolák; Hanusfalun izr. iskola.

* **Drága kincs** az egészség, s ezért lehető gyorsan kell gondoskodni segítségéről, ha az legkevésbé megátámadtatik. Egy a betegségek legtöbb eseteiben sikerrel és biztosan ható gyógyszer, melynek minden családban lenni kellene: a Vértes gyógyyszerész-féle Ferenczpálka.

* 12-iké
kezelt
fellend
tekinté
fogadt
Glück
helyze
lásra:
naság
lyel 4.
létesíté
7. A
lése
polgam
*
bártfal
A fűr
sodott,
telt lá
san me
lakásár
den ke
* T
május
hogy o
gyantú
el négy
vallatór
dott, a
ingóság
képezik
lakó te
képen
a lopás
értékeke
cselédet
kivül ro
csak 10
* A
nak X-
és diva
I. Lány
dalt, II.
Resch
legkedv
minden
irat úgy
ságot, n
szer, mi
a most
dekre is
(Klókne
VIII, J
tásban
* A
szerkesz
száma
Dezős
tanítás
«Fekete
jogakad
«A 42
magyar
újabbk
háziro
zetet fe
színház
kesztős
utca 1
* A
már me
mutat
hódol
kozva,
hozzá
a legsz
kézimu
mellett
esemér
és nem
Ez a s
hírvev
divatú
fizeteh
kiadóh
*
Köszönj
fogjuk;
TU
*
tagja U
sikerül
vadreg
opálbá
szivess

ezen buzgó fel-
n és közhasznú
közvetlen tapaszt-
erint Szendrovits
l működött tár-
ezzel tartozik az
visszaautásisa és
fején Szendrovits
zgatóságából. Dr.
lalt fel, tüzetesen
Szendrovits S.
kimélve, az inté-
hajtását lehetővé
kell, hogy hálás
az intézet sorsát
i azt is, hogy a
— a kályhagyár
n és önzetlenség
ia kell azt, hogy
y kiméletlenül
it eddig mindig
ról. Dr. Propper
ása után a jelen-
pper amaz indít-
izalom szavazta-
atik. Szendrovits
vértelmű nyilván-
ég fokozottabb
is kiérdemelni.

ornaversenyen.
mutatkozott a
eti tornaverseny
összes faktorok
löcsei tornaver-
nkertületek terü-
a két eperjesi,
rosszigeti, mun-
vári főgimnázium-
glói, szepeshelyi,
pő-intézetek és
esen több mint
ező-bizottság a
színhelyen két
n előtt alkalmas
20-ikán délután
n, hová a tanuló-
plokba beállítva
ent. A verseny-
összpróbában jelen
s május 21-ikén
ugati részén. Az
ettős rendekben
Ezután szabad-
rakozás s a díjak
főgimnázium a
esnek: *A posna-*
nuló, mint első,
zt. tanuló, mint
ésben; Klauszer
ik, bronz-érmes
stván VI. oszt.
második, bronz-
tanuló a 150
nyert. *A füles-*
apata a rózsá-
állt szemben;
az eperjesi koll.
apatot oklevéllel
intacsapatja is,
akorlatokat. A
ejezték be. Máj.
as-Tátrába. Ez
zgatóságának
költséget oko-

vetkező helye-
kivánaimainak
Kisszebenben
odái teremmel,
ttán áll. óvoda;
la; Darócson,
tében, Polom-
sótvaroszcson,
ón és Lukón
on, Tapolyher-
zr. iskola.

lehető gyorsan
evésbbé meg-
seteiben siker-
lynek minden
gyyszerész -féle

* **A bártfai kereskedők és iparosok** május 12-ikén a Král-féle vendéglőben újra összeültek értekezletre, a melyen nyomasztó helyzetüknek mikénti fellendítését tárgyalták. Az értekezlet — melyen számos tekintélyes polgár megjelent — a következő pontokat fogadta el végrehajtás végett: Az értekezlet elnöke dr. Glück Jónás lett, ki igen szép szavakban eszterelte a helyzet jelenlegi állapotát s pontonként került tárgyalásra: 1. A vasút tovább-kiépítése Galiciába. 2. Katonaszeg telepítése. 3. Faipar-gyár felállítása állami segélyvel. 4. Fa-, hús- és piaci ügyek rendezése. 5. Fürdőnek létesítése a városban. 6. Gyermekmenhely felállítása. 7. A gimnázium fokozatosan nyolcz osztályivá emelése és ezzel kapcsolatosan Berzeviczy Albert díszpolgárrá választása.

* **Szerencsétlenül járt kereskedő.** Szűcs István bártfai kereskedőt május 11-ikén nagy baleset érte. A fürdőbe menet lova ismeretlen okból megbokrosodott, a koci felborult s az azon levő nehéz árukkal telt láda Szűcsöt maga alá temette. A rendkívül súlyosan megsérült kereskedőt eszméletlen állapotban vitték lakására, de a gyors orvosi segély előreláthatólag minden komolyabb következményt el fog hártani.

* **Tolvaj cseléd.** Trosztler Kálmán eperjesi lakos május 20-ikán panaszt tett a rendőrkapitányságnál, hogy cselédje, *Bednár Anna*, feltűnően költekezik s gyanúja van rá, hogy tőle nagyobb összeg pénzt lopott el négy havi szolgálata alatt. A rendőrség nyomban vallatóra fogta a cselédet, a ki azonban konokul tagadott, azt állítván, hogy a megmotozások nála talált ingóságok s 160 korona készpénz az ő jogos tulajdonát képezik; a pénzüsszeget legutóbb kapta vissza Kassán lakó testvérétől, a kinek azt már régebben kölcsönképpen adta. A további nyomozat folyamán beismerte a lopás s a károsult már vissza is kapta az ellopott értékeket, de bűnvádi feljelentését fentartotta. A tolvaj cselédet különösen az tette gyanússá, hogy költekezein kívül rokonainak is több ízben pénzt küldött, holott csak 10 kor. havi bére volt.

* **A «Zenélő Magyarország»** idei X-ik évfolyamának X-ik füzetét jelent ma meg s a következő érdekes és divatos zeneműajándékot hozza előfizetőinek: I. Lányi Ernő: «Szöke Tisza vize folydogál» magyart, II. Rother M.: «A kis menyasszony» dalt; III. Resch L. György: «Hymen szárnyain» gavottot. A legkedveltebb zongora-zeneműajándékot hozza a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat úgy, hogy előfizetői az edmesebb zeneműajándékot, mi az év leforgása alatt megjelenik, havonta kétszer, mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizethetni a most folyó II. évfolyadra, valamint az előző évfolyamokra is 6 füzetre 3 koronával a *Zenélő Magyarország* (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körút 22—24., honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

* **A «Magyar Közélet»** — mely dr. Halmi Elemér szerkesztésében kéthetenként jelenik meg — május 15-iki száma következő tartalommal jelent meg: Báró Bánffy Dezső a «Magyar nemzetiségi politika és a földrajz-tanítás»-ról értekezik Koréh Endre közállapotainkról ír «Fekete jövő» cím alatt. Dr. Flórián Károly eperjesi jogakadémiai tanár nagyobbabszabású értekezésbe kezd «A 42%-os osztrák járadék-adósság konverziója és a magyar állam évi járuléka» címen, Mérő Gyula az újabbról szociális mozgalomról, dr. Heiman Jenő «A házitörvények»-ről ír, Furioso az aktuális politikai helyzetet fejegeti. A füzetet a rendes irodalmi, zenei és színházi fejtegetések rekesztik be. A szemlének szerkesztője és kiadóhivatala Budapest, V., ker., Kálmán-utca 10. szám alatt van.

* **A «Wiener Mode»** június 1-sei 17-ik füzetét már megjelent. A füzet főleg nyári-ruhákat és kalapokat mutat be sokféle változatokban. A lap a finom ízlésnek hódol és az elismert tény. Teljes toilettel foglalkozva, nem feledkezik meg az azokhoz való díszítési hozzávalókról sem. Ez a lap hozza valóban legkorábban a legszebb újdonságokat. Fölötte gazdag tartalmú a kézimunkákkal foglalkozó része a lapnak. A divat mellett megemlékezik a lap a mindennapi élet főbb eseményeiről, foglalkozik a művészettel, az irodalommal és nem feledkezik meg a konyháról és háztartásról sem. Ez a sokoldalúsága alapította meg a *Wiener Mode* jó hírnevét, mely ma a legolvasottabb s legelőkelőbb női divatújság. Előfizetési díj negyedévenként 3 kor. Előfizethetni könyvkereskedők által, valamint egyenest a kiadóhivatalnál, Wien, VI/2.

* **Szerkesztői üzenet.** N. E. B., Eperjes. Köszönjük lapunk iránti szives érdeklődését. Szép cikket közölni fogjuk; de csak később, a mikor majd a legaktuálisabb lesz!

TURISTASÁG ÉS SPORT.

* **A M. T. E. Eperjesi Jogász-Osztályának** több tagja *Weichhart V.* vezetésével május 16-ikán igen szépen sikerült, kellemes és tanulságos kirándulást rendezett a vadregényes szigordi völgyön végig a világhírű dubniki opálbányákba. Szembratovits Sándor bányamérnök úr szíveségéből tagjaink megnyerték a bánya, valamint

az opálciszoló megtekintésére az engedélyt. Az opálciszoló, — mely f. évi május hó 1-jétől szünetel s június 1-jétől teljesen beszünteti működését, — megtekintése igazán még szerencsés időben történt, mert, mint tagjaink ott értesültek, valószínűleg örök időre beszünteti működését Dubnikon. A csiszoló megtekintése után tagjaink lementek a bányába, hol éppen akkor értékesebb opálra bukkantak. Végig járva az egész bányát, hol majdnem másfél órát töltöttek, köszönetet mondtak a szives kalauzsolónak s rövid pihenés után ugyanazon úton visszajöttek. Turistáink az egész utat oda vissza gyalog tették meg. B. Hartenfels.

* **A sárosi várat,** mely mindenha igen kedvelt kiránduló pontja volt az eperjesieknek, május 21-ikén nagyobb — 34 tagból álló — társaság kereste fel. A társaság nagy meglepetéssel olvasta azonban valamelyik táblán, hogy a tulajdonos a várba való felmenetel tilalmazza. Valóban legfőbb ideje volna törvényileg kimondani azt, hogy műemlékek és természeti szépségek, melyek közkinccset képeznek, a nagyközönség előtt nem zárhatók. Reméljük, hogy a M. T. E.-nek annak idején a miniszter elé terjesztett ily irányú memoranduma meghozza a várt törvényjavaslatot.

* **A turistáság külföldön.** A «D. u. Ö. Alpenverein» most megjelent naptárában foglalt adatok szerint ennek az egyesületnek 54,642 tagja van, kik összesen 283 osztályban működnek. A központ 1903-ban Innsbruckban székel.

IRODALOM.

VII. Edvárd regénye.

Miss Marie Corelli, az angolok legkiválóbb regényírója csaknem minden munkájával meglepi olvasóit. Legújabb regényének a «*Földi hatalom*»-nak a hősiül pedig VII. Edvárd királyt, a velszi herceget, Salisbury-t és — Chamberlain-t választotta a nagyon eleven fantáziával megáldott író.

A regényben a névtelen király jószívű ember, de miniszterei és udvari emberei nemcsak hogy nem tisztelik, de még csak nem is félnék tőle; egyszerűen semmibe sem veszik. A királynak nagyon zajos volt a multja, sokat kártyázott, könnyelmű hölgyekkel mulatott s csak a plutokrata kor romlott társaságában érezte jól magát. A király felesége mindenben tökéletes asszony; tökéletes, a szépsége, a tekintélye, az őnralma, s tökéletes az a megvetés is, a melyet a férje kalandjai iránt érez; azt hiszi különben, hogy a férjének kicsapongása csak a testnek bűne s ritkán a léleké. A trónörökös regényes gondolkozású ember, a ki délvidéki tengeri útján, a nélkül, hogy erről a szüleit értesítette volna, nőül vett egy szép fiatal leányt, a ki polgári családból származott. Corelli nyilván arra az Angliában nagyon elterjedt véleményre gondol, hogy a velszi herceg még serdülő ifjú korában Málta szigetén nőül vette egy angol tengerészlányt a leányát. Ezt a legendát nagyon kiszínezi Corelli s regényében a trónörökös nagyon ellenszegül a szülei kívánságának, hogy e morganatikus házasság ignorálásával új, rangjához illő házasságot kössön, azaz: bigámiát kövessen el.

A regény kezdetén a királynak egy öreg márk (Salisbury) a miniszterelnöke, egy komor tekintetű, nehézkes ember, a kinek íntelligens a külseje, de olyan a modora, hogy mindenki visszariad tőle. A kabinetben azonban a miniszterelnököt egy bizonyos államtitkár csak másodrendű szerepre kényszeríti. Ez az államtitkár a regényben Karl Perousse nevet visel, de a fotográfiája, — az orra, a haja, az arca és a monoklija tökéletesen olyan, mint Chamberlainé. A fotográfán kívül a származás és pályafutás leírása szintén határozottan Chamberlainra vall; Perousse is, mint Chamberlain, mint kis vaskereskedő kezdte meg a pályáját. A regényben Perousse Chamberlain egy újságíróbarátjával szövetkezik s háborúra és egy kicsiny, de gazdag állam elfoglalására készíti a nemzetet, csak azért, hogy egy óriás börze-spekulációja sikerüljön s hogy szabaduljon egy rá nézve kellemetlen, nagyon bonyolult politikai helyzetből. Az újságíró alakja a két sajtókirálynak, Lawsonnak és Astornak a karakterisztikus tulajdonságaiból van megszerkesztve.

A királylaj, az udvarral és a kornánnyal szemben áll a forradalmi eszmékkel telt nép, a melyen egy szociálista-vezér, Sergius Thord uralkodik. Ez az alak az Angliában oly hatalmas két népevezérnek, William Morrisnak és John Burnsnek az összetétele és extraktuma. Thordnak az ideálja, Lotys szintén két alakból van összekomponálva, Annie Besant és Maude Gonnet írónők voltak a minták. Szerepelnek a regényben még a jezsuiták is, a kikre Corelli kisasszony már régóta rettenetesen haragszik, mert meg van róla győződve, hogy ezek a páterek fölfalják Angliát.

A király uralkodásának első három esztendejében mit sem tesz, a mivel tekintélyét érvényesítené az államban. A családja körében hiába igyekszik tekintélyt szerezni. A trónörökös kerekén kijelenti neki, hogy inkább lemond a trónról s a világ minden királyságáról, sem hogy új házasságot kössön addig, a míg morganatikus felesége, a szép Gloria él. A király bosszúsan válaszol neki:

— Ön úgy beszél, mint valami bolond. Jól van, elkövette azt a válogatott ostobaságot — erről ne beszéljünk; de semmiféle hatalom nem változtathatja meg házasságának a morganatikus karakterét, s ha az állam ajánlatosnak tartja, hogy ön egy királyi családdal lépjen rokonságba, akkor önnek kötelessége az ország kívánságát teljesíteni.

A trónörökös nagyon szép monológgal válaszol, a melynek az a veleje, hogy egy nép sem kívánhat bigámiában élő királyt.

Három esztendei uralkodása után elhatározza a király, hogy nemcsak báb lesz a tónon, hanem cselekedni is fog. E változás után az az első műve, hogy nem egyezik bele abba, hogy a jezsuitáknak az állam nagy birtokot ajándékozzon s tiltakozik a Perousse-Chamberlain által tervezett és ajánlott háború ellen. Perousse-Chamberlain erre a köztársaságiakhoz pártol, a jezsuiták rábeszélnek egy félőült fanatikust, hogy gyilkolja meg a királyt. A merénylet nem sikerül, hogy miért, majd azt is megtudjuk később; a terv szerzője, a ki Corelli szerint «természetesen» jezsuita, elmegy a merénylőhöz a börtönbe s rá akarja beszélni, hogy mérgezze meg magát, de csodálatosképpen mégis önmagát mérgezi meg. De mielőtt ide jutnánk, a regényíró missz egész sereg fantasztikusnál fantasztikusabb epizódot beszél el. A király áruhába öltözik, Pasquin Leroy névvel belép a forradalmi bizottságba s megesküszik, hogy megbuktatja a semmirevaló kormányt s meveszi a köztársaságot. Mi persze azt gondoljuk, hogy ez képtelenség, mert a köztársaságiak mindenesetre fölismerik a királyt. Corelli kisasszony azonban megfelel erre az ellenvetésre is: Leroy azt mondja a forradalmi bizottságnak, hogy neki különös oka van a királyt gyűlölni, mert borzasztóan hasonlít hozzá! E naiv fogással aztán az irónő megengedhetőnek tartja, hogy a királyt kettős alakban szerepeltesse: mint királyt, s mint összeesküvőt, a ki csakhamar a jobbkeze lesz Sergius Thordnak, a népevezérnek. Thord, mint említettük, szerelmes Lotys irónőbe, a ki viszont az áruhába öltözött királyt szereti — reménytelenül. (Ez az egyetlen momentum a regényben, a mely nem vall VII. Edvárdra.) S mikor a király ellen merényletet követnek el: Lotys megmenti a királyt csak azért, mert rendkívül hasonlít az imádott Pasquin Leroyhoz, az egyetlen emberhez, a kit Lotys igazán szeretett s félrelöki a merénylőt, a ki tört akar döfni a király szívébe. A naivság netovábbja az az epizód, mikor az összeesküvők sorsot húznak, hogy ki ölje meg a királyt s a sors éppen Pasquin Leroyra, azaz magára a királyra esik. S a király meg is akarja tartani az esküjét: magára löv, de a pisztoly félrelöki megint csak Lotys, a reménytelenül szerelmes irónő.

Ezután egymást érik a regényben a nagy események: a király manifesztumot bocsát ki, a melyben szociálistának vallja magát s ajánlkozik a nép vezéréül Perousse-Chamberlain ellen; néplázadás, kormányváltás, a parlament fölözlatása, a trónörökös morganatikus házasságának kihirdetése és elismerése rohamos gyorsasággal következik be s csakhamar véget vet a regénynek is egy fantasztikus tragédia. Thord féltékeny a királyra s agyonlövi Lotyst, az irónőt, a kinek az az utolsó kívánsága, hogy ne temessék el, hanem tegyék hajóra s a hajót bocsássák szabadon a tengeren. A halottat a kikötőbe elkiséri a király is; a királyné a palotája ablakából nézi végig a menetet. Mikor a hajót a nagy sokaság szemeláttára elbocsátják a tengeren, csak egy élő embert látnak a hajón: Thordot, a ki elkiséri szerelmesét — a halálba. Künn a tengeren egyszerre csak fölbukkan a hajón — a király. Thord meg akarja ölni, de a király megelőzi őt s föbe lövi magát. Holttestét egy hullám lesodorja a hajóról s a kormánytalan hajón Thordot holt kedvesével tovább viszi a szél, a biztos megsemmisülés felé.

Ez VII. Edvárd király regénye, melyben van egy kis valóság és tömértelen sok fantázia. Valószínű, hogy éppen VII. Edvárd olvasta legnagyobb érdeklődéssel e fantazmagóriát, mert neki Corelli kisasszony már régtől fogva a legkedvesebb írója.

A «*Földi hatalom*» a *Budapesti Hírlap* kiadásában jelent meg s 3 koronáért kapható minden hazai könyvesboltban és a könyvkiadóhivatalban (Budapest, VIII., József-körút 5.)

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Vasárnap, május 24-ikén

— SCHERR KÁROLY —

PLASZTIKUMA

a Felső-vásártéren

visszavonhatlanul utoljára látható.

Családok

részére,
a könnyebb
megtekintés
céljából, hogy
tömegesebben
jöhessenek, a
belepti-díjat
20 fillérre
szállítom le.

Minden látogató egy értékes ajándékban részesül. *Tisztelettel Scherr Károly.*

Epilepsia.

A ki eskóban, göresös és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; ílyet bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Schwaben-Apotheke
Frankfurt a/M.

1865. év óta eredményeivel használtatnak bel- és külföldön a

BERGER-féle

gyógy-, egészségi-szappanok

G. Heli & Comp gyárából Troppau-ban. Aranyérem Paris 1900.

Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, } borkintések és bőrbajok ellen.

Berger-féle kénes kátrányszappan } a bőr minden tisztatlansága ellen mint mosó- és fürdőszappan.

Berger-féle glicerinn kátrányszappan, } a bőr minden tisztatlansága ellen mint mosó- és fürdőszappan.

Berger-féle panama kátrányszappan } a bőr minden tisztatlansága ellen mint mosó- és fürdőszappan.

igen előveltek a következő szappanok: **tienszappan**

boraszappan, **carboliszappan**, **naphtoliken** oly egyéneknek

akiknek a kátrányszag kellemetlen, bőrbetegségeknél, kénszappan,

kentj- és kén-homokszappan, szeploszappan, petro-

soliszappan, vörös arc és viszketés ellen. **Tanninszappan**,

Berger-féle fogpaszta tubusokban, 1. számú rendes fogak, 2. számú

dohányzóknak, kitűnő fogtisztító szerek. 6132

Az összes Berger-féle szappanok G. Heli & Comp gyárából, 30 év óta

vezetve, valódiságuk jeléül ezen védjegyet és a

vörös nyomással a címén

Magyarországi főraktár: Török József gyógy-szertára Budapest, Király-utca. Kiosnyben

Ma 83. 410. szág összes gyógyszerárában.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszerárában.

Hegyikert

— melynek területe: kert 5855 □-öl, erdő 663 □-öl és házhely 32 □-öl, lakóházzal és csürrel — szabad kézből eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

Globus-tisztító-kivonat

jobban tisztít, mint bármely más tisztítószer.

„MAYER” GÉPGYÁR

vas- és fémöntöde részv.-társ.

Szombathely.

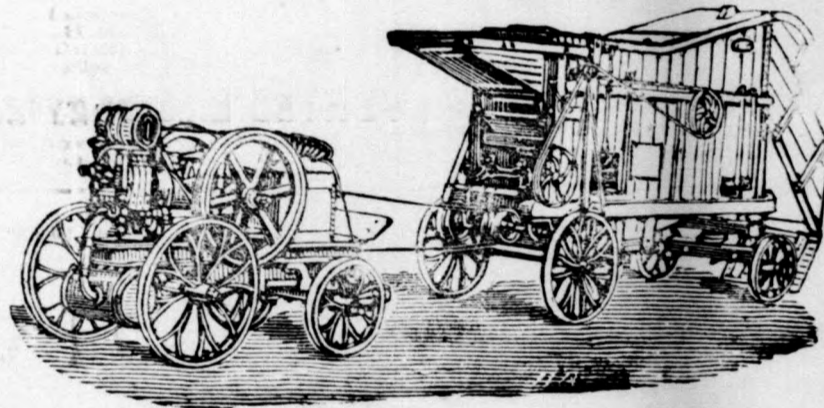
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kiténő szerkezetű Benzin-motorokat 2-50 lóerőig

Benzin-motoros eséplőkészletek.

Legolcsóbb üzemi gépész - szükségleten.

Tűzveszély kizárva.

Malomépítéssel: Új hengerrészek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések. Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtó. Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólo puha-padlók számára.

Szagtalan „Gloria“-viasz, új beeresztésre

olcsó és czélszerű.

Keil-féle viasz-paszta, parquetteknek.

Keil-féle fehér Glasur, mosdóasztaloknak,

45 krajczár.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 20 krajczár.

Keil-féle szalmakalap-lakka minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos czégnél Eperjesen.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. ker., Váci-körút 32-ik szám.

Ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcseplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű Compound-lokomobiljait, és végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő-aratógépeit, továbbá aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

A páisi világkiállításon „Grand Prix” a legnagyobb kitüntetés.

Amerika.
 Abfahrt von Havre jeden Samstag.
 Fahrkarten durch die
Französische Linie.
 Gute und schnelle Beförderung. Ausgezeichnete Verpflegung incl. Wein und Liqueur. Nähere Auskunft gratis und franco durch die
Französische Linie
 WIEN, IV., Weyringergasse Nr. 8.

Geschmackvolle, elegante und leicht ausführbare Toiletten.
WIENER MODE
 mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“.
 Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.
 Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2.50.
 Gratisbeilagen:
 „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt
 „Für die Kinderstube“
 Schnitte nach Mass.
 Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloses Passen. Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht.
 Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

Csak Globus tisztító-kivonattal tisztítsunk

Aranyéremmel kitüntetve:
 Világkiállítás, Páris, 1900.
 és arany-érem, Bécs, 1902.
 Mindenütt kapható.
 Dobozok 10, 16 és 30 fillérért.

„Zacherlin“

mint utolérhetlen valóban nagyhatású „rovarirtó“.
 Azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Atlasz D.	Diamant R.,	Holénia Béla,	Lindner J. Mór,	Singer S. Fiai,
Barts E. gyógyszer,	Feldmann Adolf,	Holländer Samu,	Mikolík István,	Sváby Ferencz,
Bein Simon,	Fried Simon,	Klein Ferencz	Molitorisz I. gyógyszer,	Vomberg István,
Bohrandt J. V.,	Gallotsik J. V.,	Kónya Miklós,	Neumann B. Özv.,	Wenczel István.
Dahlström Károly,	Glücksman Mór,	Lefkovits Emil,	Schönfeld Izidor,	

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

McCormick Harvesting Machine-Company.
 (Chicago-i aratógép-gyár.)
 KNECHT J. E., igazgató. BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve. Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kéveköttőgép, „Daisy“ marokrakó-aratógép fűkaszálogép, szénagyújtó-gereblye és „Manila“ kéveköttőfonal gyártmányai.
 Evi gyártmány 362,000 gép.
 Képviselő: a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület.

Szliács aczélfürdő
 — Felsőmagyarországon —

Az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.
Szezon: május 15-ikétől szeptember 30-ikáig.

Förlúmulhatatlan **vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerincz- és idegbajok, benuulás ellen,** átszenvedett betegség és erős munkásság után. **Fürdőorvosok:** Grünwald M. dr., Molnár I. dr., Stern I. dr., Kortsák dr. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át, onnan 5 óra, délről Budapesten át, innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. — Kimerítő fölvilágosítást és prospektust, utazás-, lakás-, árkedvezményről az elő- és utószezonban stb., ad
a fürdőigazgatóság: Szliács (Zólyomgye).

Újabb haladás!

Vaslovag. Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

EGLASINE padlófénymázt.

Gyári jegy: „Vaslovag“ törvényesen védve.
 2 óra alatt megszárad oly keményre, mint a borostyán.
 Kiadós! Mosható! Tükörfényű! Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő-szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 kgr. elegendő 12 □-méter területre.

Eisenstädter Testvérek fénymáz-gyárából.
 Kapható minden nagyobb fűszer- és festékárú-kereskedésben.
 Eperjesen kapható Vomberg István czégnél.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“
 jeggyel

legjobb, legkiadóbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekről ment.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.